

นิทานสุภาษิตจีน (53) 成语故事 (五十三)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในครั้งนี้คือ 以卵击石/以卵擊石 (yǐ luǎn jī shí อี หล่วน จี ฉือ) โดย以 yǐ อี แปลว่าใช้ เอา 卵 luǎn หล่วน แปลว่าไข่ 击/擊 jī จี แปลว่าโจมตี กระแทก และ 石 shí ฉือ แปลว่าหิน แปลรวมว่าเอาไข่กระแทกหิน หรือในสุภาษิตไทยคือไข่กระทบหิน ทั้งสุภาษิตของจีนและสุภาษิตของไทยล้วนมีความหมายไปในทางที่เหมือนกัน

(ที่มาภาพ : HYPERLINK “http://image.baidu.com/search” http://image.baidu.com/search)

ในสมัยราชวงศ์โจวแบ่งได้เป็นสองยุคคือ ยุคโจวตะวันตกกับยุคโจวตะวันออก โดยยุคโจวตะวันออกยังแบ่งออกได้เป็นยุคชุนชิวกับยุคจั้นกั๋ว โดยเรื่องราวในนิทานเกิดขึ้นในช่วงปลายยุคชุนชิวต้นยุคจั้นกั๋ว มีนักปราชญ์ที่มีชื่อท่านหนึ่งของจีนนาม 墨子 Mò Zǐ มั่วจื่อ วันหนึ่งมั่วจื่อต้องการเดินทางขึ้นเหนือ มั่วจื่อก็ได้เผยแพร่แนวคิดของตนไปตลอดทาง ชื่อเสียงของมั่วจื่อโด่งดังยิ่งนัก จนวันหนึ่งมั่วจื่อก็ได้พบกับหมอดูคนหนึ่ง หมอดูพูดทักกับมั่วจื่อว่า ท่านนักปราชญ์ ข้าพเจ้าดูพยากรณ์แล้ว เห็นว่าท่านไม่ควรที่จะเดินทางไปทางเหนือในช่วงนี้ เพราะทางเหนือกำลังเกิดเรื่องใหญ่อยู่ มั่วจื่อจึงถามว่าเกิดเรื่องอะไร หมอดูตอบว่า ตอนนี้เทพสวรรค์กำลังปราบมังกรดำ ท่านเป็นคนผิวเข้ม ไม่ควรเดินทางไปเพราะจะมีภัยได้ มั่วจื่อจึงว่าเหลวไหลลั่นดี ข้าพเจ้าไม่เชื่อหรอก ว่าแล้วมั่วจื่อก็ออกเดินทางทันที แต่ว่าเมื่อไปถึงเขตแดนกันระหว่างภาคเหนือกับภาคกลาง ก็ปรากฏว่าเกิดอุทกภัยหนัก มั่วจื่อเดินทางต่อไปได้ เขาจึงต้องเดินทางกลับอย่างผืดหวัง ระหว่างเดินทางกลับ เขาก็พบกับหมอดูคนเดิมอีก หมอดูจึงทักว่า เป็นอย่างไรเล่า คำพูดของข้าพเจ้าถูกต้องไหม มั่วจื่อ

ตอบว่าท่านไม่ให้ขึ้นเหนือนั้นก็ถูกอยู่ แต่ไม่ใช่เพราะมีเทพกำลังปราบมังกรดำ หากเป็นเพราะน้ำท่วมทำให้ไปไม่ได้ และคนที่ไปไม่ได้ก็ไม่ใช่แค่คนผิวเข้มเท่านั้น เพราะที่นั่นไม่ว่าคนผิวสีใดๆ ต่างก็ไม่อาจข้ามไปได้เหมือนกัน เช่นนี้แล้วคำทำนายของท่านแม่นยำได้อย่างไร และยกตัวอย่างว่า ถ้าหากเทพสวรรค์ลงมาปราบมังกรทั้งเหนือใต้ออกตกจนครบทุกทิศแล้ว ประชาชนอย่างเราก็ควรจะเดินไปไหนก็ได้แล้วสิ เช่นนั้นข้าพเจ้าไม่อาจเชื่อคำพูดของท่าน คำพูดของท่านเหตุผลอันดั่งไซ้ไม่ปาน จะมาทำลายความตั้งใจของข้าพเจ้าที่มั่นคงงัดหินศิลาให้แตกไปไม่ได้หรอก พูดเพียงเท่านี้ หมอดูก็รีบเดินจากไปด้วยความอับอาย

ต่อมาคำพูดคำนี้มักสื่อความหมายว่าเอาสิ่งที่ย่อนแอกว่าไปต่อต้านสิ่งที่แข็งแกร่งกว่า โดยเฉพาะในเรื่องสามก๊ก ที่ผู้แต่งมักใช้คำนี้เปรียบเปรยการต่อสู้ของสองฝ่ายที่มีกำลังรบที่ต่างกัน เพื่อจะสื่อให้เห็นว่าผู้ที่อ่อนแอกว่าย่อมไม่อาจเอาชนะผู้เข้มแข็งกว่าได้

ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้

成语比喻：做事不估计自己的力量，就等于自取灭亡。

成語比喻：做事不估計自己的力量，就等於自取滅亡。

Chéngyǔ bǐyù: zuò shì bù gūjì zìjǐ de lìliàng, jiù děngyú zì qǔ mièwáng.

เฉิงยฺหวี่ บียฺหวี่: จั้ว ฉือ ปู้ กูจี้ จื่อจี้ เตอะ ลีเลียง, จั้ว เติงยฺหวี่ จื่อฉวี เมียะหวาง.

สุภาษิตเปรียบว่า จะทำการสิ่งใด ไม่ดูกำลังของตัวเองก่อน ก็เท่ากับ การรนาที่เดือดร้อนเอง

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาษิตนี้ เช่น

他比你大比你强，你明知自己敌不过，又何必去以卵击石，自取灭亡。

他比你大比你强，你明知自己敌不过，又何必去以卵擊石，自取滅亡。

Tā bǐ nǐ dà bǐ nǐ qiáng, nǐ míngzhī zìjǐ dí búguò, yòu hé bì qù yǐ luǎn jī shí, zì qǔ mièwáng.

ทา ปี้ หนึ่ ด้า ปี้ หนึ่ เฉียง, หนึ่ หมิงจื่อ จื่อจี้ ตี้ ปู้กั๋ว, โย่ว เหวอ ปี้ ชวี อี้ หล่วน จี ฉือ, จื่อ ฉวี เมียะ หวาง.

เขาทั้งใหญ่โตทั้งแข็งแรงกว่าคุณ คุณก็รู้ว่าสู้ไม่ได้แน่ๆ ทำไปยังต้องเอาไข่ไปกระแทกหิน รนาที่เดือดร้อนอีกเล่า

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง